

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 8 april 1933 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin m. m.

Genom en den 10 mars 1933 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 188, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken lag med däri enligt lagarna den 4 juni 1926 (nr 148) och den 1 juni 1928 (nr 145) vidtagna ändringar gäller till och med den 30 juni 1933, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938; dock att dels till envar av 1, 5 och 10 §§ skall vara fogat ett nytt moment med nedan angivna beteckning och innehåll, dels ock 2 § 1 mom., 4 § 2 mom. och 8 § 1 mom. skola hava ändrad lydelse på sätt av det följande framgår:

1 §.

5 mom. Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång, stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är stadgat för sådan förbrytelse; dock må sammanlagt frihetsstraff icke överstiga två år.

2 §.

1 mom. Spritdrycker och vin må icke med farkost av mindre netto-dräktighet än femhundra ton införas från internationellt eller utländskt område till svenskt territorialvatten.

Då särskilda — — — svenskt territorialvatten.

4 §.

2 mom. Har chef för tull- eller kustbevakning med hänsyn till befarad olovlig införsel av spritdrycker eller vin funnit särskild tullbevakning böra anordnas å farkost av mindre nettodräktighet än femhundra ton, vilken ankommer från eller avgår till utrikes ort, må, därest med stöd av denna lag beslag ägt rum å drycker, vilka under resan medförts å farkosten, bevakningschefen kunna förordna, att kostnaden för bevakningen skall gäldas av farkostens ägare.

Kostnaden för — — — sådan förrättning.

5 §.

3 mom. Beträffande den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall gälla vad i 1 § 5 mom. är för där avsett fall stadgat.

8 §.

1 mom. Har vid olovlig införsel av spritdrycker eller vin i annat fall, än i 3 § 1 mom. andra och tredje styckena sägs, eller har vid olovlig forsling, som i 5 § avses, nyttjats farkost av mindre nettodräktighet än femhundra ton eller dragare och fordon eller annat forslingsredskap, skall, evad ansvar för brottet ådömes eller ej, forslingsredskapet vara förverkat, därest det forslade godset till väsentlig del utgjorts av olovligen införda spritdrycker eller vin, eller därest den färd, vid vilken redskapet nyttjats, eljest måste antagas hava ägt rum i väsentligt syfte att företaga olovlig införsel eller forsling av spritdrycker eller vin.

Påföljd av — — — olovliga användande.

10 §.

3 mom. Beträffande den, som under tid, då han är ställd under tilltal för brott, varom i denna paragraf förmäles, fortsätter samma förbrytelse, skall gälla vad i 1 § 5 mom. är för där avsett fall stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

2) Lag

om fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, vilken förstnämnda

lag gäller till och med den 30 juni 1933, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938; dock att i första stycket orden »tvåhundra femtio ton» skola utbytas mot »femhundra ton».

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

3) Lag

angående vissa ändringar i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Häri genom förordnas, att 12 § 2 mom. och 16 § 2 mom. lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel, av vilka lagrum 12 § 2 mom. ändrats genom lagen den 20 juni 1924 (nr 226), skola, 12 § 2 mom. i nedan intagna del, erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

2 mom. Är någon — — — där anträffas.

Konungens befallningshavande, landsfogde, landsfiskal, stadsfiskal, polismästare, polisintendent som är chef för kriminalavdelning i stad, tulldirektör, tullförvaltare, kustbevakningsinspektör, chef för kustbevakningsdistrikt, gränsbevakningschef samt tullverkets vederbörande åklagare äga förordna om husrannsakan, som i detta mom. avses. Utan förordnande, varom nyss sagts, må sådan husrannsakan, när fara är i dröjsmål, företagas av tulltjänsteman i lägst överuppsyningsmans ställning ävensom av polisman i befälsställning eller, där egendom, som kan antagas förverkad, på färsk gärning följts eller spårats till lägenheten, jämväl av annan tulltjänsteman eller polisman.

16 §.

2 mom. Tullmålsdomstol är för stad, där såväl rådhusrätt som tullkammare eller på avdelningar fördelad tullförvaltning finnes, stadens rådhusrätt och för annan ort rådhusrätten i närmaste stad, där tullkammare eller tullförvaltning, som nyss nämnts, finnes.

Är i stad där tullkammare finnes ej rådhusrätt, må Konungen om särskilda omständigheter föranleda därtill förordna, att häradsrätt med tingsställe i staden skall vara tullmålsdomstol för staden och för ort, till vilken staden är närmare än annan stad, i vilken finnes tullmålsdomstol.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

4) Lag

om upphörande av gränstullrätt.

Härigenom förordnas, att vad i lag eller särskild författning finnes stadgat om gränstullrätt skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Mål, som vid denna lags ikraftträdande är hos gränstullrätt anhängigt, skall vid fortsatt handläggning upptagas och avdömas av domstol, som enligt lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel är behörig tullmålsdomstol.

5) Förordning

om ändrad lydelse av 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 (nr 207) angående tillverkning och beskattning av brännvin.

Härigenom förordnas, att 44 § 2 mom. förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

44 §.

2. Är någon — — — 1 mom. sägs.

Konungens befallningshavande, landsfogde, landsfiskal och stadsfiskal ävensom polismästare och polisintendent som är chef för kriminalavdelning i stad äga förordna om husrannsakan som i detta mom. avses. Utan förordnande varom nyss sagts må sådan husrannsakan, när fara är i dröjsmål, företagas av polisman i befälsställning, eller, där egendom, som kan antagas förverkad, på färsk gärning följts eller spårats till lägenheten, jämväl av annan polisman.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslagen, får utskottet, i den mån redogörelse för desamma ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Genom förevarande proposition föreslås i första hand *förlängning av giltighetstiden för lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin*. Denna lag, som är indelad i tre kapitel, innehåller i första kapitlet bestämmelser om olovlig införsel av spritdrycker och vin samt om olovlig befattning med spritdrycker och vin, som olovligen införts, i andra kapitlet bestämmelser om olovlig befattning med spritdrycker och vin, som icke avses i första kapitlet, och i tredje kapitlet vissa bestämmelser om rättegången. Lagen skulle ursprungligen gälla till och med den 30 juni 1926 men har sedermera genom olika lagar erhållit förlängd giltighet till och med den 30 juni 1933. I propositionen föreslås, att lagen skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938.

I samband härmed ha i propositionen jämväl upptagits vissa förslag om *ändringar i 1924 års lag*.

De nuvarande straffbestämmelserna för olovlig införsel av och olovlig befattning med spritdrycker och vin i 1, 5 och 10 §§ i 1924 års lag synas allmänt tillämplas så att vad en person vid olika tillfällen låter uti ifrågavarande avseende komma sig till last betraktas såsom fortsättning av ett och samma brott. Då åtskilliga praktiska olägenheter följa härav, föreslås beträffande envar av nyssnämnda paragrafer ett tillägg av innebörd, att den, som under tid då han är ställd under tilltal för brott varom i samma paragraf förmåles fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits fällas till det ansvar, som är stadgat för sådan förbrytelse. Sammanlagda frihetsstraffet må dock icke överstiga två år.

I propositionen framställes vidare förslag om ändring i 2 § 1 mom. i 1924 års lag, vilket lagrum för närvarande stadgar att spritdrycker och vin icke må införas från internationellt eller utländskt område till svenskt territorialvatten med farkost av mindre nettodräktighet än tvåhundra-femtio ton. Enligt förslaget skola orden *tvåhundra-femtio ton* utbytas mot *femhundra ton*. — Nu ifrågavarande ändring i 2 § 1 mom. i 1924 års lag har föranlett motsvarande ändring i 4 § 2 mom. i fråga om kostnad för tullbevakning å fartyg i visst fall ävensom i 8 § 1 mom. beträffande förverkande av forslingsredskap.

Genom propositionen föreslås även *förlängd giltighetstid för lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av 1924 års lag*. 1925 års lag ansluter sig till en samma år i Helsingfors ingången konvention, som ratificerats av, förutom Sverige, Danmark, fria staden Danzig, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Norge, Polen, de Socialistiska Sovjetrepublikernas Union och Tyska riket. Enligt denna lag skall det under vissa omständigheter anses såsom olovlig införsel enligt 1924 års lag om spritdrycker blivit med fartyg av mindre nettodräktighet än tvåhundra-femtio ton införda till farvatten, som ligger utanför svenska territorialvattens-

gränsen och sträcker sig intill tolv sjömil från svenska kusten eller därutänför belägna yttersta skär. I gränsvatten av mindre bredd än tjugufyra sjömil bestämmes dock ifrågavarande gräns på ett avvikande sätt. Vad i lagen stadgas skall icke äga tillämpning med avseende å fartyg av främmande nationalitet med mindre Konungen förordnar därom. Sådant förordnande har meddelats i förhållande till envar av konventionsstaterna. 1925 års lag skulle ursprungligen gälla till och med den 30 juni 1926 men har sedermera genom olika lagar erhållit förlängd giltighetstid till och med den 30 juni 1933. I propositionen föreslås, att lagen skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938. I samband därmed innehåller propositionen jämväl beträffande nu ifrågavarande lag förslag om den ändring, att orden *tvåhundra femtio ton* utbytas mot *femhundra ton*. Även efter en sådan ändring står lagen i överensstämmelse med Helsingforskonventionen.

Propositionen innehåller vidare förslag om vissa *ändringar i lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel*.

I vad förslaget berör 12 § 2 mom. i sistnämnda lag innebär detsamma allenast en med Kungl. Maj:ts proposition nr 196 innevarande år med förslag bl. a. till lag om vissa tvångsmedel i brottmål överensstämmande mindre ändring i varuinförsellagens bestämmelser om husrannsakan.

16 § 2 mom. i 1923 års lag, som jämväl beröres av nu förevarande förslag, innehåller bestämmelser om behörig domstol i tullmål. Tullmålsdomstol är sålunda, enligt gällande bestämmelser, för stad, där såväl rådhusrätt som tullkammare eller på avdelningar fördelad tullförvaltning finnes, stadens rådhusrätt och för annan ort rådhusrätten i närmaste stad, där tullkammare eller tullförvaltning som nyss nämnts finnes, eller gränstullrätt, om sådan är närmare. Dylik gränstullrätt finnes numera endast i Haparanda. För närvarande består densamma av en utav Svea Hovrätt förordnad ordförande samt tre nämndemän jämte en landsfiskal såsom bisittare. I propositionen föreslås, att gränstullrätten skall indragas samt att bestämmelserna om tullmålsdomstol jämkas i enlighet därmed. Vidare föreslås, att till 16 § 2 mom. skall fogas ett särskilt stycke av innebörd, att Konungen för det fall att i stad med tullkammare ej finnes rådhusrätt må, om särskilda omständigheter därtill föranleda, förordna att häradsrätt med tingsställe i staden skall vara tullmålsdomstol för staden och för ort, till vilken staden är närmare än annan stad, i vilken finnes tullmålsdomstol. Enligt det sålunda föreslagna tillägget kan Konungen vid indragning av gränstullrätten i Haparanda förordna, att Torneå tingslags häradsrätt skall vara tullmålsdomstol därstädes. Härigenom skulle i förhållande till den nuvarande ordningen i detta särskilda fall vinnas, förutom en besparing å cirka 2,350 kronor för år, att tullmål skulle kunna regelmässigt handläggas vid åtminstone tio sammanträden i stället för sex sammanträden om året.

Nu ifrågavarande tillägg till 16 § 2 mom. i 1923 års lag avser även

att förebygga de olägenheter, som vid stads läggande under landsrätt kunna tänkas uppkomma uti förevarande avseende.

Förslaget om indragning av gränstullrätten i Haparanda har ansetts böra föranleda jämväl en *särskild lag om upphörande av gränstullrätt*. Det i propositionen framlagda förslaget härom innehåller jämte övergångsbestämmelse allenast, att vad i lag eller författning finnes stadgat om gränstullrätt skall upphöra att gälla.

Beträffande slutligen förslaget om *ändring i 44 § 2 mom. i förordningen den 11 juni 1926 angående tillverkning och beskattning av brännvin* innebär detsamma endast enahanda ändring som enligt vad förut nämnts föreslagits i fråga om 12 § 2 mom. andra stycket i 1923 års varuinföresellag.

Utskottet har vid granskning av förslagen icke funnit anledning till *Utskottet*,
erinran mot desamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 april 1933.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerman, Norling, Bissmark*, Forssell*, Ehrnberg, Jonsson i Lycksele, Petré och Julin;

från andra kammaren: herrar Nilsson i Antnäs⁶, Hedlund i Östersund, K. A. Westman, Olsson i Rimforsa, Olsson i Mellerud⁷, Johanson i Huskvarna, Rosander⁸ och Johnsson i Kalmar.

*Ej närvarande vid utlåtandets justering.